

Til **Trøndelag fylkeskommune** Dokumentnummer: 202334759-1

Fosen, 20.oktober 2023

Uttalelse til høring- skolebruksplan og helhetlig tilbudsstruktur i Trøndelag 2024-2026

Fosenregionen er det politiske samarbeidsorganet for kommunene Indre Fosen, Osen, Ørland og Åfjord. Gjennom dette samarbeidet har kommunene utarbeidet en felles regional strategi; [Fosenstrategien 2020](#) I forlengelsen av denne ble [Næringskompass for Fosen 2021-2024](#) utarbeidet, med utgangspunkt i behovene til arbeids- og næringsliv på Fosen. Kompetanse og de videregående skolene er en stor del av de regionale strategiene, som også sammenfaller med fylkeskommunens kompetansestrategi. Fosen jobber regionalt med kompetanse, gjennom kompetanseforum, kompetanspilot og det er i 2023 etablert Fosen studiesenter. De tre videregående skolene vil også etablere felles skoleutvalg. Høringen av 15.september 2023 er behandlet i kompetanseforum Fosen hvor de videregående skolene, regionalt arbeids- og næringsliv og kommunene er representert.

Samlet vil kommunene i Fosenregionen støtte høringssvaret fra de tre videregående skolene på Fosen og komme med følgende tilleggsuttalelse til høringen om helhetlig tilbudsstruktur og skolebruksplan i Trøndelag:

Fosen studiesenter ble etablert i august 2023, i nært samarbeid med de tre videregående skolene. Skolene på Fosen har godt egnede lokaler som vi bruker til undervisningen i studiesenteret. Det er inngått gode samarbeidsavtaler med skolen om arealbruk og kontaktpersoner på hvert studiested. Fosenregionen vil jobbe for at Fosen studiesenter blir et varig virkemiddel for kompetanseutvikling i arbeids- og næringsliv på Fosen. I dette arbeidet er de videregående skolene viktige samarbeidspartnere både for det offentlige og øvrig regionalt næringsliv.

Fosenregionen støtter også uttalelsen fra NiT Indre Fosen: «Balansen mellom yrkesfag og studieforberedende er god, men vi har potensial i å knytt lokalt næringsliv og studieforberedende klasser tettere sammen»

«Det er behov for en miks av ulike kompetansetilbud på ulike nivå lett tilgjengelig og behovsstyrt. Bruke de videregående skolene med tilhørende ressursentre og studiesenter aktivt og utadrettet. Kan gi god ressursutnyttelse ved skolene og tettere kobling til nærings- og arbeidslivet.»

Torun Bakken
Utviklingsleder
FOSENREGIONEN
Interkommunalt politisk råd

Høringsvar fra Fosen vgs., Johan Bojer vgs. og Åfjord vgs.**Fellesdel****1a Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?**

Fosenregionen er positiv til mer skreddersøm, men det er viktig at elevene går et ordinært VG1-løp først. Dette vil blant annet redusere faren for omvalg. Det bør dessuten dreie seg om et begrenset antall, slik at det ikke går på bekostning av elevgrunnlaget ved de videregående skolene. Det bør dessuten kun være de programområdene der det mangler lokale tilbud.

1b. Hvordan stiller høringsinstansen seg til organisatorisk sammenslåing av skoler som et tiltak for å sikre bredde og kvalitet i opplæringstilbudet?

Vi stiller spørsmål ved påstanden om muligheter for økt kvalitet i opplæringen ved organisatorisk sammenslåing av skoler.

1c. Støtter høringsinstansen de foreslåtte forslagene til innsparingstiltak, eller bør fylkesdirektøren endre prioriteringen mellom de ulike innsparingstiltakene?

Det er viktig å gjøre klare prioriteringer. Ostehøvelprinsippet vil forringe kvaliteten på opplæringen i hele fylkeskommunen.

1d. Bør skolene klargjøres for å ha arealer som ivaretar mulighet for fleksibilitet, f.eks. studiesenterfunksjoner, rom for å delta på nettoverføringer, grupperom for samarbeid og lokal veiledning og biblioteksarealer for selvstendig læringsarbeid? Hvordan kan denne fleksibiliteten ivaretas i dagens skolebygg?

Skolene må ha fleksible arealer for å ivareta fremtidige behov, med tanke på ny opplæringslov, fullføringsreformen m.m.

1e. Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte prinsippene for tilbudsplanlegging av videregående opplæring for voksne?

Vi stiller oss positive.

1f. Hvilke muligheter har arbeidslivet for å skaffe praksisplasser i lærefagene innen modulstrukturert fag- og yrkesopplæring?

www.fosenregionen.no

Det er store muligheter for å legge til rette for det på Fosen.

1g. Hvordan kan samarbeid på tvers av videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning (fagskolene) og annen høyere utdanning videreutvikles?

Samarbeidet bør organiseres av de tre ressursentrene for voksenopplæring ved de videregående skolene, som en naturlig del av studiesenteret på Fosen.

2. Regiondel Fosen

2a. Hvordan stiller høringsinstansen seg til den foreslåtte organisatoriske sammenslåingen av skoler i regionen?

Vi stiller spørsmål ved påstanden om muligheter for økt kvalitet i opplæringen ved organisatorisk sammenslåing av skoler.

Erfaringer fra Johan Bojer vgs. viser at organisatorisk sammenslåing kan være utfordrende. Resultater fra medarbeiderundersøkelsen viste utfordringer med god nok kommunikasjon på tvers av skolestedene, og opplevelsen av lite tilstedeværelse av ledelse. Med tanke på at store deler av denne tidsperioden var under koronapandemien, så var ledelsen til stede, men ikke i Leksvik og Rissa samtidig. Mye av leders tid ble brukt til administrasjon og koordineringsoppgaver, på bekostning av ledelse og pedagogisk utviklingsarbeid.

For at en samorganisering av skolesteder skal føre til reelle innsparinger, må man det være mulig å fordele programområder og/ eller sammenslå noen undervisningsgrupper fra begge skoler.

Fosen vgs og Åfjord vgs har i dag fordelt samtlige yrkesfaglige programområder på vg2 mellom skolene. Fordelingen ser slik ut:

Åfjord vgs:

Vg2 Betong og mur
Vg2 Barne- og ungdomsarbeider
Vg2 Industriteknologi
Vg2 Anleggsteknikk

Fosen vgs:

Vg2 Tømrer
Vg2 Helsefagarbeider
Vg2 Kjøretøy
Vg2 Kokk og servitørfag
Vg2 Elenergi og ekom
Vg2 Flyfag

Mulig innsparing gjennom fordeling av programområder er dermed allerede tatt inn.

Når det gjelder vg1-tilbudet er situasjonen i dag at elever som ønsker å bo hjemme i den nordlige delen av Fosen-regionen kun har 4 ulike programområder å velge mellom ved Åfjord vgs. Tilbudet må anses som et minimum om skolen skal kunne betraktes som et reelt alternativ.

Å klare å slå sammen undervisningsgrupper fra begge skoler vil ikke være gjennomførbart.

Om en samorganisering på enkeltfag-nivå skal føre til innsparing må elever transporteres mellom skolene, slik at de blir fysisk til stede i samme klasserom.

Digitalundervisning/ undervisning der faglærer ikke er fysisk til stede, krever uansett at det er lærer til stede i begge klasserom for klasseledelse og oppfølging. Det vil ikke være reelle innsparingsmuligheter i digital undervisning, så lenge det ikke dreier seg om meget motiverte og selvgående elever.

Det er ca. 45 km mellom skolestedene, og reise med buss beregnes til ca. 50 minutter hver vei. Kollektivtransport mangler.

Om man skal tenke seg en fysisk forflytning av elever mellom de to skolestedene, vil en andel av elevene ved Åfjord vgs vil få inntil 11-timer skoledag. Mer enn 4 av timene vil være transport. En andel av elevene ved Åfjord vgs dagpendler allerede inntil 2,5 timer per dag i dag. Ytterligere reisetid mellom 2 skolesteder (50 min hver veg) vil komme som tilleggsbelastning. Det samme gjelder for enkelte av elevene som går ved Fosen vgs, hvis de skal pendle til Åfjord vgs.

Konsekvenser for skoleskyss:

Åfjord vgs. har komprimert dag med kun 7 skoletimer i sin skoledag. Dette gjøres for å spare kostnader til skoleskyss. Det er noe samkjøring med rutebuss på morgen og www.fosenregionen.no

samkjøring med grunnskole på ettermiddag. Om elever skal skysses mellom skolene en gang i løpet av dagen, må Åfjord vgs. utvide sin skoledag med inntil 2 timer for å klare å oppfylle kravet til timetall.

En utvidelse av skoledagen for Åfjord vgs. vil kreve ekstra skoleskyss til Steinsdalen, Sør-Roan, Linesøya, Stordalen, Sjørdal og Lauvøya. I tillegg vil det påløpe kostnader til transport mellom skolestedene på grunn av manglende kollektivtransport.

Behov for transport i forbindelse med samorganisering vil føre til betydelige ekstra kostnader, og samtidig virke negativt inn på miljøet.

Timeplaner må også samkjøres mellom skolene. Per i dag ser vi ikke at dette vil være mulig. Skoledagen ved Fosen vgs. og Åfjord vgs. har ulik lengde. Dette har med samkjøring av skoleskyss å gjøre.

I tillegg er det en utfordring for timeplanlegging at begge skoler avhengige av å leie arealer til faget kroppsøving av kommunene. Halltid deles med grunnskoler på begge steder. Timeplanen låses i stor grad av dette på begge skoler.

2b. Hvordan stiller høringsinstansen seg til forslaget om å flytte utdanningstilbud mellom skoler for å skape større og bredere fagmiljø

Vg2 Kjøretøy:

De gamle verkstedene ved Åfjord er revet, og det er nå bygd nye verksteder. Det nye verkstedet for vg2 er tilpasset vg2 Industriteknologi både når det gjelder areal og utstyr. Åfjord vgs. har derfor ikke lenger tilstrekkelig verkstedareal til å ta inn elever på vg2 Kjøretøy, uten at det bygges et tilbygg.

Fosen videregående har verksted, utstyret, elever og lærere. Vg2 kjøretøy er det eneste tilbudet Fosen vgs. har for elever på vg1 Teknologi- og industrifag. Fosen vgs. bør også satse på å rekruttere flere elever til vg2 Kjøretøy fra vg1 Elektro og

datateknologi, da det høsten 2023 ble utvidet til 2 klasser.

Vi ser det som lite innsparende at fylkeskommunen skal bygge nye verksteder for vg2 Kjøretøy i Åfjord, når det allerede er et verksted på Fosen vgs.

2c. Hvordan stiller høringsinstansen seg til de foreslåtte innsparingstiltakene som gjelder reduksjon i tilbudet innen musikk, yrkesfag og spisset toppidrett?

Det er regionalt stort behov for fagarbeidere. Per i dag går 70% av elevene i region Fosen yrkesforberedende og 30% studieforbereidende. Det er viktig for Fosen-regionen å opprettholde denne fordelingen for å tilfredsstille arbeidslivets behov.

Næringsforeningen i Trondheimsregionen avd. Indre Fosen (NiT) gjennomførte en kompetansekartlegging i forbindelse med tilbudsplanleggingen ved Johan Bojer vgs. i Vanvikan. Dette for at tilbudsstrukturen skulle tilpasses arbeidslivets behov. Det er gjennomført ytterligere to kompetansekartlegginger, den siste nå høsten 2023. Kartleggingen viser, som i tidligere kartlegginger, at behovet for fagarbeidere er meget stort. For eksempel er 25% av sysselsatte både i industrien og i helse over 55 år. Dette er viktige data i framtidig tilbudsplanlegging.

2d. Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslåtte fylkestilbud og regiontilbud for videregående opplæring for voksne?

Foreslåtte tilbud støttes.

Store avstander og lite korresponderende kollektivtransport, familieliv og jobb vil imidlertid gi utfordringer med å delta i ordinære løp.

For å sikre rekruttering og nødvendig kompetanse i regionen, bør man derfor i tillegg styrke arbeidet med oppfølging/ opplæring av de velger andre ordninger, som f.eks. praksiskandidatløp.

Det er avgjørende at de videregående skolene kan tilby fleksibel opplæring både på grunnkompetanse og etter- og videreutdanning, for å imøtekomme kompetansebehovet i regionen.

2e. Hvordan stiller høringsinstansen seg til foreslått innføring av modulisert fag- og yrkesopplæring (MFY-læreplaner) som eneste tilbud

Skolene støtter fylkesdirektørens forslag om å opprette helsearbeiderfag (MFY-læreplaner) ved Fosen vgs og vg1 Helse- og oppvekstfag, samt vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag ved Johan Bojer gs.

Når det gjelder opplæring for voksne i kokk og servitørfaget er det en ide å også legge det til Fosen vgs, da det er størst behov for kokker i distriktene. Fosen vgs har fasiliteter og ledig kapasitet ved programområde for restaurant og matfag.

Når det gjelder opplæring/ oppfølging av voksne som etter hvert ønsker betongfaget, vil det være gunstig å vurdere i tilknytning til Åfjord vgs som har både arealer og utstyr for vg2 Betong og mur.

2f. Hvilke utdanningstilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) bør prioriteres i regionen? (Se kapittelet om høyere yrkesfaglig utdanning i fellesdelen av høringsnotatet.)

Fagskoletilbud bør gjenspeile regional næringsstruktur. For Fosenregionen er det behov for tilbud innen havbruk, vindkraft og industri.

2g. Andre forhold som høringsinstansen ønsker å ta opp.**Kommentarer til elevtall og elevtallsutvikling**Fra høringen:

Antall 16 18 åringer i Åfjord kommune hadde sin topp rundt 2010, og har gått ned siden. I 2027 er antallet 16 18 åringer nede i 105. Fra 2027 øker antallet 16 18 åringer til 150 i 2036. Det faller deretter til rundt 130 i 2039.

Åfjord vgs har hvert år i snitt 30 elever fra andre deler av fylkeskommunen.

Årsaken er blant annet at skolen er 1 av 3 skoler i fylkeskommunen som tilbyr vg2 Anleggsteknikk. Disse elevene, samt elever som ønsker vg2 Mur og betong (1 av 6 skoler i TRFK) eller vg2 Barne- og ungdomsarbeiderfag (tilbys ikke på Fosen vgs.) vil fremdeles bidra til å høyere elevtall ved Åfjord vgs framover i tid, enn om man utelukkende skal beregne elevtall utfra grunnskolors avgangskull.

Antall flyktninger vil også virke inn på elevtall. Inneværende år har Åfjord vgs. 6 ukrainske elever. Skolen har fått informasjon om at det vil komme flere fremover.

Ved Johan Bojer vgs. er det også 6 ukrainske elever inneværende år. I grunnskolen i Indre Fosen kommune er det 46 ukrainske elever, og kommunen skal også ta imot flere ukrainske flyktninger.

Fosen vgs vil i årene frem til 2035 ha en økning i elevtallet på grunn av større kull fra grunnskolen. Skolen har etter stor elevtallsnedgang i perioden 2007 – 2022, nå fått en tilbudsstruktur som er tilpasset elevtallet og arbeidslivet i kommunen. Det økte antallet elever fremover, bør løses med å ta inn flere elever på restaurant og matfag, studieforberedende og idrettsfag. Det vil også gjøre driften av skolen mer økonomisk bærekraftig.

I forbindelse med planleggingen av tilbudsstrukturen ved nye Johan Bojer vgs, vedtok fylkestinget at det skulle utvikles et tilbud i samarbeid med lokalt næringsliv. Næringslivet responderte med et ønske om et fireårig løp innenfor Yrkes- og studiekompetanse (YSK) innenfor teknologi- og industrifagene med oppstart høsten 2023. I samarbeid med NiTr avd. Indre Fosen fikk skolen opp en solid base med interesserte bedrifter. Søkingen ble dessverre for lav til at tilbudet kunne starte opp.

Samarbeidsbedrifter i regionen ønsker fortsatt at YSK skal tilbys ved Johan Bojer vgs. neste høst. Vi ber derfor om at tilbudet lyses ut på nytt skoleåret 2024-25.